

– Er det på grund af hende, at du aldrig har giftet dig, spurgte hun og drejede hovedet hurtigt til siden. De to guldflugter, der dinglede fra hendes ører, kom i bevægelse og fuldendte det indtryk, af energisk entusiasme, hun altid gjorde på mig. Hold kæft, hvor var hun dejlig, som hun stod der med den ene hofte skudt lidt ud til siden.

Det kom tilsyneladende henkastet, og hvis jeg ikke havde kendt hende bedre, kunne jeg måske have bildt mig ind, at hun bare konverserede nysgerrigt, men den måde hun, lidt for brat, var stoppet op på, og måden hun havde boret sine øjne ind i mine på, gjorde mig usikker. Det var som om, hun var ved at afskære mig mulige eller umulige flugtveje. Jeg var allerede i gang med at overveje, hvordan jeg kunne beskytte hendes far. Eller mig selv måske.

Jeg var også selv standset lidt for pludseligt, og i fællesskab havde vi skabt et tomrum, en stilhed, som en vejrtrækning, der standses halvvejs for så at fuldendes med større kraft. Mit hjerte manifesterede sig som en dunkende rytme i mit hovede.

Den unge kvinde, der gik rundt i mit atelier og kommenterede mine lærreder med en frimodighed, jeg ikke var vant til, var standset foran et af Agnes' kæmpestore malerier i serien *Erkendelse*, der i nogen tid havde lyst op fra sin plads på min allerbedste væg. Det var lige kommet hjem fra *Stellas* fællesudstilling i Kolding, og Agnes havde et par gange været henne hos mig for at diskutere

re, om jeg syntes, det skulle med på forårsudstillingen på Sønderborg Slot. Den udstilling, der var vores første fælles, og som jeg havde arbejdet så hårdt for at få etableret. Agnes var ellers aldrig i tvivl om, hvilke værker hun ville lade sig repræsentere af. Hun, der havde været så handlekraftig, var nu pludselig i tvivl om alt muligt. Og hun kom hele tiden forbi for at høre min mening. Nu hang hendes kæmpestore lærred med de voldsomme røde farver på den væg, hvor mine næsten færdige malerier plejede at hænge, indtil jeg gjorde dem helt færdige eller besluttede, at de allerede var det.

– Hvad mener du med aldrig, jeg kan vel nå det endnu?

Jeg havde været uforberedt på hendes direkte spørgsmål, uforberedt på den måde hun brat var stoppet op og havde vendt sig mod mig. Jeg tog mig til brystlommen og fandt heldigvis en pakke cigaretter. Jeg var lige ved at komme til at hoste, for jeg havde hamret hånden ind i brystet i et forsøg på meget hurtigt at få fat på en cigaret. Jeg har sjældent trængt til en smøg som lige i det øjeblik. Lighteren, ved siden af den næsten tomme flaske på bordet midt i atelieret, blev min mulighed for at flytte øjnene ud af hendes forhør. Jeg tændte cigaretten og mærkede den varmende beroligelse, det første sug spredte i kroppen. Jeg pustede røg ud og var glad for den lugt af terpentiner, der måtte være gennemtrængende, når man kom udefra.

Det var en af de første blæsende efterårsdage, lige i den periode hvor det kan være uventet sommerligt den ene dag og efterårsagtig uden overgang den næste, og den havde fyldt mig med en slags mørk rastløshed. I stedet for at cykle en tur ud af byen, langs vandet og ud til Dyrehaven, sådan som jeg ofte gjorde, havde jeg skænket et glas og var begyndt at male. Det ene glas havde taget det andet, og tiden var bare gået, uden at jeg havde taget

mig sammen til at komme afsted. Jeg havde også været så glad for, at jeg faktisk malede igen, for jeg havde haft en pause hen over sommeren. Havde ikke kunnet. Måske var det fordi mit arbejde i dag havde været præget af en eufori, at jeg her hen under aften følte en næsten fysisk tilfredsstillelse risle i kroppen. Netop som jeg havde sat penslerne i blød, havde jeg hørt klokken, og så var Victoria kommet ind ad hoveddøren.

Det havde været sådan en eftermiddag, hvor begge dele kunne ske, jeg kunne male eller jeg kunne cykle, og hvor udfaldet var uforudsigeligt.

Pausen havde allerede været for lang i forhold til den lethed, der skulle have ligget i det svar, jeg havde langet ud. Det skulle have været hurtigt, men blev i stedet forsinket. Det skulle have været en morsomhed, og jeg kunne have bygget videre på, at Agnes jo stadig var ugift, ligesom jeg selv, og at jeg derfor kunne nå det endnu. Hun fangede mig fuldstændig uforberedt, jeg fik simpelthen ikke tid til at tænke mig om, før jeg skulle reagere. Jeg var nu heller ikke verdens hurtigste til den slags.

Jeg havde haft over tyve år til at tænke, ja hele denne unge kvindes liv. Alligevel havde jeg ikke, den aften, kunnet svare ja eller nej, selv om jeg havde villet være ærlig. Endnu mindre kunne jeg have fortalt, at det måske var på grund af hendes far, jeg aldrig havde giftet mig med Agnes. I stedet opdagede jeg noget helt nyt, en forandring, nemlig at det interesserede mig mere hvorfor hun spurgte, og at forandringen var voldsom, og gjorde mig nervøs på en glad forfjamsket måde.

– Jeg tænkte bare, det er sjovt, I begge to er singler og så med i samme kunstnergruppe. Jeres billeder er meget forskellige. Hun bruger mange flere farver end du gør, og hendes komposition er ikke så stram som din. Men jeg elsker hendes malerier, afsluttede hun følelsesfuldt. Jeg vidste, det kom lige fra hjertet, uden den mindste bagtanke. Hun havde allerede i flere år ejet et af Agnes'

allerbedste malerier.

Agnes som single. Hun skulle bare vide, hvor hun tog fejl. Alligevel var det ikke muligt for mig at sige noget. Victoria havde både gættet sig ind i den absolutte kerne og var samtidig fuldstændig på vildspor. Jeg gik baglæns hen mod døren, som jeg med den frie hånd lempede i, så udsigten ind til mit rodede soveværelse forsvandt.

Jeg var blevet forbavset over at se hende uden for min hoveddør denne efterårsaften. Erik og Vivis datter, og så samtidig denne unge kvinde, jeg udmærket vidste, hun havde forvandlet sig til. Selvfølgelig havde Erik fortalt, at Victoria var flyttet hjemmefra og på kollegium, og han havde også understreget, at hun havde fået en kæreste. En ung mand, der læste medicin ligesom hun. Han havde været tydeligt lettet over, at jeg ikke havde taget Victoria med på udstilling siden vores tur til Nice, da hun lige var blevet student.

Jeg havde ikke turdet.

– Jeg ville spørge dig om noget fra fars liv som ung, sagde hun nu, mens hun gik tæt hen til Agnes' maleri for at studere en detalje, før hun fortsatte.

– Jeg er ved at skrive en sang til fars fødselsdagsfest, og så gik det op for mig, at jeg næsten ingenting ved om hans ungdom. Det er meget svært at få lokket noget ud af ham, og så tænkte jeg, jeg ville spørge dig, for du har jo kendt ham altid, ikke?

Hun så på mig, og jeg genkendte Eriks øjne, oprigtige og fuldstændigt til stede. Jeg mærkede, at jeg igen havde sluppet mit indtryk af hende som pigen og i stedet havde følt en stærk tiltrækning. Hun var ualmindelig dejlig, som hun stod der. Latterlige gamle nar, nåede jeg så at tænke, og i det samme blev jeg bevidst om, hvor meget jeg havde drukket i løbet af eftermiddagen og aftenen. Jeg måtte forsøge at blive en smule mere klar i hovedet,

og helst i en fart, for jeg havde været lige ved at spørge hende, om hun ville med nedenunder og drikke videre, inden det hele blev alt for kompliceret.

– Din far har i mere end tyve år været min bedste ven, og dig har jeg jo kendt, fra før du blev født. Nu går vi nedenunder og laver noget kaffe, så kan du spørge om lige, hvad du vil.

Hun så meget tilfreds ud, afslappet og ligefrem, og jeg tænkte, at jeg ikke behøvede fortælle hende mere end højst nødvendigt, og i hvert fald ikke mere end hun spurgte om. Jeg husker tydeligt, at jeg var overrasket over, hvor godt jeg befandt mig, situationen taget i betragtning, og at jeg, mens jeg satte vand over til min gammeldags filterkaffe, flere gange, næsten i smug, nød at se hende sætte sig tilrette ved det store runde bord. Hun spurgte om sine forældres møde, og jeg nåede lettet at tænke, at det jo var mindst et år før Erik og jeg mødte Agnes. Jeg mindedes, mens jeg fortalte, dette første fantastiske år, hvor Erik og Vivi havde ladet mig varme mig i slipstrømmen fra deres forelskelse. Jeg huskede det som en lang fest, hvor jeg havde fået lov at deltage, uden at skulle gøre noget som helst. Jeg kunne fortælle, helt ærligt, om min beundring for Vivi. Jeg kom hurtigt til at holde af hende og forstod fuldstændig min vens fascination af hende. Hun var så lys og glad, fyldt med energi og meget smuk. Samtidig var hun meget forskellig fra både Erik og mig selv, meget nydelig og borgerlig i en tid, hvor det var usædvanligt i universitetskredse. Jeg blev overrasket over invitationen til deres bryllup. Som det eneste kærestepar i vores omgangskreds giftede de sig, endda i en kirke og fik rigtigt papir på hinanden, hvilket var usædvanligt dengang. Jeg fortalte, at Vivi allerede var et anker, der gav hendes far den fornødne ro, og fastholdt hans fokus i tilværelsen. At han var så sprængfyldt med idéer og handlekraft, at han behøvede den klippe, hendes mor repræsenterede.

– Kan du bruge det i sangen? Jeg rettede mig op og skød brystet frem, mens jeg tog to krus og hældte kaffe op til hende. Jeg satte mig og mødte hendes øjne igen. Ligheden med Eriks var ikke længere så påfaldende. Hun var kraftigt bygget og mørkkrolet, som Erik, men lignede nu mere sin feminine mor af skikkelse. Hvor Vivi var spinkel og lys, var Victoria mere robust og mørk. Man ville aldrig tidligere have gættet, at Victoria var Vivis datter, men derimod straks at hun var Eriks. Men nu så jeg tydeligt morens elegante og meget kvindelige fremtoning genspejlet i datteren. De sorte tykke strømper under den korte nederdel klædte hendes ben. Hendes hud var helt lys, næsten kun synlig i ansigtet, der stak op over den stramt siddende rullekravesweater. Som hun sad der på stolen, med det ene ben over det andet, så hun meget ung ud. Jeg mærkede en varme i kroppen, der vist ikke udelukkende stammede fra min cigaret.

– Har du brug for flere oplysninger, så bare spørg. Du må selv få det til at rime, eller din sang skal måske slet ikke rime?

– Jo da, den er meget traditionel. Hun smilede samtidig med, at hun talte.

– Den går på melodien fra *Bamses fødselsdag*. Det er godt nok banalt, men på den anden side, en skide festsang behøver jo ikke give sig ud for mere, end den er! Desuden er det ikke en rund fødselsdag, jeg fik bare lyst til at lave lidt sjov til middagen. Og du kan da i hvert fald synge med. Jeg ved godt, der er forskel på festsange og kunst, men det behøver jeg ikke fortælle dig, du som er kunstner og underviser på Kunsthøjskolen ... Gud, hvor jeg vrøvler ...

Jeg kunne lide, at hun sagde det. Hun så endnu sødere ud, fordi hun blev lidt forlegen. Hun trak vejret og holdt det lidt, men opgav at få afsluttet og valgte i stedet at fortsætte et andet sted.

– Altså, hvordan var min far så, da han var ung?
– Tja, han var vel først og fremmest en ambitiøs ung mand, der elskede sit arbejde. Han blev, lige efter sin eksamen, ansat ved universitetet på grund af nogle enestående forsøg, han havde lavet i forbindelse med sit speciale. Det var også derfor, han blev tilknyttet universitetet i Dar es Salaam. Han blev ret hurtigt et navn indenfor immunologi. Jeg fortalte hende lidt om Eriks arbejde og koncentrerede mig om hans første år med Vivi.

– Du ved vel, at han boede på samme kollegium som din mor og mødte hende dér til en fest? Kort tid efter flyttede de ind i rækkehuset i Virum, og så blev du født.

Jeg vidste ikke, hvordan jeg skulle fortsætte. Det havde altid været Erik, der havde ordet i sin magt, ikke mig. Jeg forsøgte at dække Erik ind, eller måske mig selv, det stod mig ikke længere helt klart.

– Hvad har din far selv fortalt?

Henholdende spil. Som sædvanligt.

Victoria satte kaffekoppen fra sig og rejste sig.

– Jeg skal lige låne dit toilet. Hun vidste, hvor det var, og gik vuggende ud af køkkenet og op ad trappen. Hvis der var noget barnligt tilbage, måtte det være hendes små forsigtige trin på strømpefodder hen over mit trægulv. Hun gik forsigtigt, måske for ikke at få træsplinter i tæerne.

Da hun kom tilbage, var jeg ikke spor klogere på, hvordan jeg skulle gribe sagen an. Foran mig på spisebordet lå en A4-mappe med hendes notater:

*Min egen kære Erik-far, som alle her jo kender
har inviteret os til fest, familie og venner ...*

Familie og venner. Og Agnes. Eller hvad.

Men aftenen gik alligevel forbavsende let med småsnak, og de spørgsmål Victoria stillede var nemme

at svare på. I grunden havde jeg også øvet mig i at dreje sandheden uden at lyve direkte. Måske var det netop denne egenskab, Erik havde mestret i alle årene.

Det var tæt på midnat, da hun brød op. Hun havde først forelæsninger over middag om mandagen og havde høfligt spurgt, om jeg skulle tidligt op. Det var længe siden, jeg havde stået tidligt op, bortset fra mine få undervisningsdage, hvor timerne altid lå om formiddagen. Hun virkede lettet, havde stof til begyndelsen af sangen, og gjorde mig glad ved at spørge, om hun måtte komme igen.

Jeg fulgte hende ud, og da hun havde fået støvlerne og frakken på og viklet det store tørklæde flere gange rundt om halsen, gav hun mig et knus og kyssede mig på kinden med et "tak for hjælpen". Hendes hår kildede mod halsen. Så gik hun ud ad forhaven, så sig tilbage med et smil, lukkede havelågen og vinkede, da hun gik op mod Østre Farimagsgade.

Jeg stod længe i døråbningen og så efter hende. Glædede mig allerede til hun kom igen. Med øjnene fulgte jeg hendes skikkelse, der fjernede sig. Også hendes lange uldfrakke var sort.

Det hele mindede mig om mit første møde med Agnes.